

Warsztaty: Wspólnoty miejskie w Europie Środkowo-Wschodniej (ok. 1850–1914)

Dzień 1:
28 maja 2026 (czwartek)

11:00 Zespół (Aleksander Łupienko, Kamil Śmiechowski, Agata Łysakowska-Trzoss),
Prezentacja założeń grantu

11:45 Aleksander Łupienko, **Mechanizmy wspólnot miejskich, na przykładzie Warszawy i Lwowa ok. 1850–1914**

Celem wystąpienia jest pokazanie, jak przedstawiciele różnych wspólnot w Warszawie i Lwowie definiowali swoją wspólnotę. Będzie to próba wyjaśnienia mechanizmu funkcjonowania wspólnoty poprzez świadome lub nieświadome określanie siebie, własnej grupy oraz tych, którzy byli poza nią - wobec symbolu, jakim była badana wspólnota. Oprócz tego zostaną wskazane wybrane sposoby definiowania tego, co miało łączyć członków/członkinie. Przykładem takiego symbolu była odpowiednio wyobrażona i opowiedziana przeszłość, którą określano jako wspólną.

12:15 Agnieszka Zabłocka-Kos (Instytut Historii Sztuki, Uniwersytet Wrocławski) **Komentarz**

Dyskusja

13:15 Przerwa obiadowa

14:15 Kamil Śmiechowski, **Momenty wspólnotowe w życiu społeczności miejskich w dziewiętnastym wieku**

Wspólnoty miejskie kształtowane są nie tylko przez ciągłość i trwanie, lecz także w wyniku wielkich wydarzeń o przełomowym charakterze. Zalicza się do nich m.in. katastrofy, klęski żywiołowe, przewroty polityczne, rebelie czy rewolucje. Dochodzi wówczas do cementowania się wspólnot ale i powstawania nowych form wspólnotowości. Te ostatnie z reguły okazują się ulotne - czasami jednak te "momenty wspólnotowe" trwają w świadomości mieszkańców, wpływając w sposób trwały na miejskie społeczności. W referacie zostaną przedstawione wybrane momenty wspólnotowe w dziejach Warszawy, Krakowa, Łodzi i Poznania w XIX wieku.

14:45 Marta Klekotko (Instytut Socjologii, Uniwersytet Śląski) **Komentarz**

Dyskusja (do ok. 16:00)

Warsztaty odbędą się w siedzibie Niemieckiego Instytutu Historycznego w Warszawie przy ul. Aleje Ujazdowskie 39 w sali konferencyjnej na poddaszu, w dniach 28-29 maja 2026 r.

Warsztaty są organizowane ze środków Narodowego Centrum Nauki.

Językiem obrad jest język polski.

Warsztaty: Wspólnoty miejskie w Europie Środkowo-Wschodniej (ok. 1850–1914)

Dzień 2:
29 maja 2026 (piątek)

10:00 Anna Sosnowska-Jordanovska (Instytut Ameryk i Europy Uniwersytetu Warszawskiego) **Porzucone miasto? Polskie Chicago w XXI wieku: demografia, polityka i kultura materialna**

Dyskusja i pytania

10:45 Agata Łysakowska-Trzoss, **Znaczenie wydarzeń publicznych dla wspólnot miejskich na przykładzie Poznania ok. 1850–1914**

Celem wystąpienia jest refleksja nad znaczeniem wydarzeń publicznych dla wspólnot miejskich na przykładzie niemieckiej społeczności Poznania w drugiej połowie XIX wieku. Wychodzę od założenia, że w przestrzeni miejskiej nie funkcjonowała jedna, spójna wspólnota narodowa, lecz złożona sieć mniejszych, przenikających się wspólnot o różnym charakterze. Obejmowały one m.in. grupy zawodowe, organizacje społeczne czy wspólnoty sąsiedzkie.

Wydarzenia publiczne (takie jak wizyty cesarskie, uroczystości odsłonięcia pomników, wystawy) stanowiły okresy wzmożonej aktywności wspólnotowej, przy czym ich znaczenie mogło być odmienne dla poszczególnych wspólnot miejskich (nawet w obrębie jednego narodu) w zależności od ich specyfiki, interesów oraz form uczestnictwa w życiu miejskim. W tym kontekście stawiam pytanie o rolę, jaką epizody te odgrywały w ich funkcjonowaniu oraz samoidentyfikacji

11:15 Agnieszka Szudarek (Instytut Historyczny, Uniwersytet Szczeciński) **Komentarz**

Dyskusja

licząc na Jego poparcie celów Stowarzyszenia.

Więcej...
W Ławowie dnia 29 Września 1886.

13:00 **Zakończenie obrad**

Warsztaty odbędą się w siedzibie Niemieckiego Instytutu Historycznego w Warszawie przy ul. Aleje Ujazdowskie 39 w sali konferencyjnej na poddaszu, w dniach 28-29 maja 2026 r.

Warsztaty są organizowane ze środków Narodowego Centrum Nauki.

Językiem obrad jest język polski.

NARODOWE CENTRUM NAUKI

